Stadskerk Nijmegen (OCP), 5 januari 2025, Epifanie/Driekoningen;
voorganger: pastor Trees Versteegen (r.-k.)

[1e lezing: Jesaja 60, 1-6] (Nieuwe Bijbelvertaling)
1 Sta op en schitter, je licht is gekomen,
over jou schijnt de luister van de HEER.
2 Duisternis bedekt de aarde
en donkerte de naties,
maar over jou schijnt de HEER,
zijn luister is boven jou zichtbaar.
3 Volken laten zich leiden door jouw licht,
koningen door de glans van je schijnsel.
4 Open je ogen, kijk om je heen:
ze stromen in drommen naar je toe;
je zonen komen van ver,
je dochters worden op de heup gedragen.
5 Je zult stralen van vreugde als je het ziet,
je hart zal van blijdschap overslaan.
De schatten van de zee zullen je toevallen,
de rijkdom van vreemde volken valt je in de schoot.
6 Een vloed van kamelen zal je land overspoelen,
jonge kamelen uit Midjan en Efa.
Uit Seba komen ze in groten getale,
beladen met wierook en goud.
Zij verkondigen de roemrijke daden van de HEER.

[Epistel: Efeziërs 3, 1-12] (Nieuwe Bijbelvertaling)
1 Daarom is het dat ik, Paulus, gevangene omwille van Christus Jezus, voor u, heidenen, bid. 2 U moet toch wel gehoord hebben dat God mij de taak heeft toevertrouwd om de genade door te geven die mij met het oog op u geschonken is. 3 Mij is in een openbaring het mysterie onthuld waarover ik hiervoor in het kort heb geschreven. 4 Aan de hand daarvan kunt u zich, wanneer u dat leest, een beeld vormen van mijn inzicht in dit mysterie van Christus. 5 Het is onder vorige generaties niet aan de mensen onthuld, maar nu door de Geest geopenbaard aan zijn heilige apostelen en profeten: 6 de heidenen delen door Christus Jezus ook in de erfenis, maken deel uit van hetzelfde lichaam en hebben ook deel aan de belofte, op grond van het evangelie. 7 Van dat evangelie ben ik een dienaar geworden door de gave van Gods genade, die ik ontvangen heb door zijn kracht die in mij werkt. 8 Mij, de allerminste van alle heiligen, is de genade geschonken om de heidenen de ondoorgrondelijke rijkdom van Christus te verkondigen, 9 en voor allen in het licht te stellen hoe het mysterie dat in alle eeuwen verborgen was in God, de schepper van het al, werkelijkheid wordt. 10 Zo zal nu door de kerk de wijsheid van God in al haar schakeringen bekend worden aan alle vorsten en heersers in de hemelsferen, 11 naar het eeuwenoude plan dat hij heeft verwezenlijkt in Christus Jezus, onze Heer, 12 in wie wij vrijelijk toegang hebben tot God, vol vertrouwen door ons geloof in hem.

[Evangelie: Matteüs 2, 1-12] (Nieuwe Bijbelvertaling)
1 Toen Jezus geboren was in Betlehem in Judea, tijdens de regering van Herodes, kwamen er
magiërs uit het Oosten in Jeruzalem aan. 2 Ze vroegen: ‘Waar is de pasgeboren koning van de
Joden? Wij hebben namelijk zijn ster zien opgaan en zijn gekomen om hem eer te bewijzen.’ 3
Koning Herodes schrok hevig toen hij dit hoorde, en heel Jeruzalem met hem. 4 Hij riep alle
hogepriesters en schriftgeleerden van het volk samen om aan hen te vragen waar de messias
geboren zou worden. 5 ‘In Betlehem in Judea,’ zeiden ze tegen hem, ‘want zo staat het geschreven
bij de profeet: 6 “En jij, Betlehem in het land van Juda, bent zeker niet de minste onder de leiders
van Juda, want uit jou komt een leider voort die mijn volk Israël zal hoeden.”’ 7 Daarop riep
Herodes in het geheim de magiërs bij zich; hij wilde precies van hen weten wanneer de ster
zichtbaar geworden was, 8 en stuurde hen vervolgens naar Betlehem met de woorden: ‘Stel een
nauwkeurig onderzoek in naar het kind. Stuur mij bericht zodra u het gevonden hebt, zodat ook ik
erheen kan gaan om het eer te bewijzen.’ 9 Nadat ze geluisterd hadden naar wat de koning hun
opdroeg, gingen ze op weg, en nu ging de ster die ze hadden zien opgaan voor hen uit, totdat hij
stil bleef staan boven de plaats waar het kind was. 10 Toen ze dat zagen, werden ze vervuld van
diepe vreugde. 11 Ze gingen het huis binnen en vonden het kind met Maria, zijn moeder. Ze
wierpen zich neer om het eer te bewijzen. Daarna openden ze hun kistjes met kostbaarheden en
boden het kind geschenken aan: goud en wierook en mirre. 12 Nadat ze in een droom waren
gewaarschuwd om niet naar Herodes terug te gaan, reisden ze via een andere route terug naar
hun land.

[overweging:]
Goede mensen,

"Als je een wonder ziet, volg het dan". Het was mijn kerstwens dezer dagen op papier, in eigen kring. Ik heb nog geaarzeld over 'ziet'. Het kan ook zijn: 'vermoed'. Als je een wonder 'vermoed'. Maar in elk geval: volg het dan!
Het geboorteverhaal van Jezus en het verhaal van de drie magiërs, wijzen noem ik ze toch maar, is zo'n verhaal: ze vermoeden een wonder, ze volgen een licht ... en dan...

(1. dan tref je Herodes op je pad)
De weg naar dit wonder lijkt geen enkelvoudige weg. We treffen Herodes op het pad. Zijn personage ontvouwt zich.
"Waar is de pasgeboren koning der Joden?", vragen de wijzen aan Herodes, de man die de bestuurlijke koning der joden is. Het lijkt een onschuldige vraag van de wijzen: "We weten de weg niet". Maar meteen bevinden we ons midden in een machtsconflict. "Kind van de koning der joden? **Mijn** kind zal koning zijn. Is er ergens anders ook een kind? Maar dat is de bedoeling niet".
Herodes schrikt en raadpleegt zijn ambtenaren. Zij weten dat het kind in Bethlehem is.
De macht van Herodes toont zich. Hij vraagt hen in stilte bij zich.
Machthebbers en stilte is een vernietigende combinatie. Wat vertrouwelijkheid lijkt te zijn, wordt geweld. Een misbruiker legt het zwijgen op. De stilte van schaamte laat de toeslagenouders verdwijnen onder de macht van de belastingdienst.
Herodes wijst de wijzen stiekem de weg, ook om later nauwkeurig rapport uit te laten brengen.

Als je op weg bent naar een wonder, struikel je onderweg. Dan tref je een Herodes op je pad.
Er zijn regeerders die de macht graag bij zich willen houden, die *fake*nieuws de wereld insturen om het eigen gelijk te krijgen. Belastingdiensten achtervolgen je vanwege je achternaam. Als je net je lichaam in beweging krijgt op weg naar het wonder, word je bedreigd met geweld, op straat, of op een kerstmarkt. Maar toch, als je een wonder ziet, of vermoed, volg het dan. Laat je niet terugschrikken, dan kom je niet in Bethlehem.

(2. dan is er een wonder)
de wijzen vervolgen hun weg. Niet de navigatie-aanwijzingen van Herodes, maar de ster die ze gezien hadden gaat voor hen uit. Ze vinden het kind met zijn moeder. Ze vallen op hun knieën en huldigen het. **Daar**voor waren ze gekomen.
Jesaja zegt:

Sta op en schitter, je licht is gekomen
over jou schijnt de luister van de Eeuwige
Duisternis bedekt de aarde
en donkerte de naties,
maar over jou schijnt de Eeuwige
zijn luister is boven jou zichtbaar.
Volken laten zich leiden door jouw licht,
koningen door de glans van je schijnsel.

Jesaja ontroert. De verlosser schittert. De duisternis bedekt de aarde, maar zijn licht zal schijnen. De tijd is gekomen. Volken laten zich leiden door jouw licht, koningen door de glans van je schijnsel.
Als je een wonder ziet, of vermoed, volg het dan. Ga in dat Licht staan.

Heb je je wel eens laten aanspreken door een wonder, een ster? en ben je die gevolgd? Nee, ik bedoel niet de astronomen en astrologen onder ons, maar gewoon, wij. Ben je gevolgd als je dacht: daar gebeurt het, daar moet ik zijn. Dit is het wonder!

Er gebeuren wonderen, onverwachte gebeurtenissen die de situatie ten goede keren. Ik bedoel niet een doel, een droom of ideaal, maar een wonder. Vergeet niet ernaar uit te zien: hoe bijzonder het is dat je kinderen goed opgroeien, dankzij of misschien wel, ondanks.. Of je gezondheid, aangetast soms en ook weer opgericht. Of het wonder van de democratie! of het wonder van een verlosser.

Een wonder volgen, wat er toe doet. Ik zie het een paar mensen doen. Sommigen zijn onverzettelijk in het ter sprake brengen van de moorden in Gaza. Dat **moet** ik zeggen! Het is een sprekend wonder.
Je kunt denken: Ik moet me inzetten voor nieuwe mensen, nieuwe gezichten, nieuwe verhalen, ze zijn een wonder.

De weg van wonderen is niet zonder struikelen, maar **daar** zie ik een licht.
Of verwaarloos je wat je ziet, ga je er achteloos aan voorbij? Vergeet je liever waar de rechtvaardigheid en liefde gloren, het wonder van de machteloze kwetsbaarheid, de plaats waar verdriet mag bestaan omdat we het delen, waar wonden worden gezien. **Die** wonderen zien.

Je zult stralen van vreugde als je het ziet,
je hart zal van blijdschap overslaan.
zegt jesaja.

We zijn getuige van de God onder ons.

3. een wonder doet omkeren
De wijzen laten hun cadeaus achter, voor deze gezalfde, deze messias, deze kind- koning van kwetsbaarheid. Het kraambezoek is naast betoverend, ook een wonder dat ons op weg zet.
De wijzen ontvangen in een droom de waarschuwing niet naar Herodes terug te keren. Als je **langs** Herodes terugkeert, schuil je onder de vleugels van de macht. Voor kwetsbaarheid is daar geen plaats. Geen luister van Licht. De wijzen nemen een andere weg terug naar huis.

Misschien is dat het. Dat het volgen van dit wonder, je weg verandert. Misschien is deze epifanie, dit verschijnen van licht en luister, meer dan een fijn gezellig kraambezoek.
Als je een wonder volgt, kom je er anders van terug. Je hebt in het licht gestaan dat schijnt over de duisternis. Het wonder van God onder ons.

En daarom: als je een wonder vermoedt, volg het dan. En keer daarna langs een andere weg naar huis terug.
Amen.

Trees Versteegen, post@treesversteegen.nl